

Konkrétní dotazy k projednání – evidence obyvatel

I. KÚ Jihomoravského kraje – dotaz č. 1

1. V § 8 odst. 4 zákona o evidenci obyvatel se stanoví, že žádost o poskytnutí údajů z AISEO může obyvatel podat prostřednictvím zpřístupněné datové schránky provozované podle zvláštního právního předpisu a čísla elektronicky čitelného identifikačního dokladu. Co se rozumí tím „a čísla elektronicky čitelného identifikačního dokladu?“

Názor KÚ:

Domníváme se, že se jedná o e-OP s čipem

Stanovisko OSČ:

Podání žádosti o poskytnutí údajů z AISEO lze realizovat i elektronicky, na formuláři zpřístupněném MV dálkovým přístupem, nebo podáním prostřednictvím zpřístupněné datové schránky provozované podle zvláštního právního předpisu a čísla elektronicky čitelného identifikačního dokladu. V těchto případech se jedná o uvádění čísel dokladů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem nebo dokladů se strojově čitelnými údaji.

Čísla a druhy elektronicky čitelných identifikačních dokladů se vedou v registru obyvatel (§ 18 odst. 1 písm. g) zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů). Nejedná se tedy pouze o OP s čipem, ale u občanů ČR se mezi ně řadí OP s platností 5, 10, 35 let, cestovní pasy s platností 5 a 10 let, u cizinců doklad o povolení pobytu, pobytový štítek nebo vízový štítek.

II. KÚ Moravskoslezského kraje – dotaz č. 2. – 3.

2. Objekt v majetku svěřenského fondu

Žádáme o vyjádření k níže uvedenému případu:

Občan ohlásí změnu TP a předloží nájemní smlouvu, kdy pronajímatelem je soukromý svěřenský fond, smlouva je podepsaná svěřenským správcem. Je možné přihlášení k TP na základě této nájemní smlouvy? Kdo je v případě majetku svěřeného svěřenskému soudu oprávněn dát souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu? Kdo je oprávněn v tomto případě rušit TP? Komu ohlašovna oznámí změnu v počtu přihlášených osob k TP?

Názor KÚ: máme za to, že změnu trvalého pobytu na základě předložené nájemní smlouvy lze provést. Správce za všech okolností musí jednat s péčí řádného hospodáře a občanský zákoník správce svazuje různými povinnostmi, z nichž první spočívá v tom, že je povinen vykonávat správu osobně. A je-li mu svěřena plná správa, může s majetkem činit cokoli, co je nutné a užitečné. Tím, že vyčleněný majetek nemá žádného vlastníka, ale právě jen správce (ten sice není vlastníkem, ale k tomuto majetku vykonává vlastnická práva) je oprávněn sepsat i nájemní smlouvu.

Stanovisko OSČ:

Podle našeho názoru je správce osobou oprávněnou činit úkony související ohlášením změny místa trvalého pobytu, příp. s podáním návrhu na zrušení údaje o místu TP. Povinnosti podle § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel by měla ohlašovna plnit vůči tomuto správci.

3. Rušení TP osobě, přihlášené na základě nájemní smlouvy, kdy je uvedena jako osoba užívající byt s nájemcem?

Jaký typ užívacího práva této osobě vzniká? Jedná se o odvozené užívací právo nebo deklaratorní ustanovení v nájemní smlouvě? Případně lze uvedení osob žijících v bytě společně s nájemcem považovat za souhlas pronajímatele s přihlášením k trvalému pobytu?

Jakým způsobem se bude prokazovat zánik užívacího práva spolubydlící osoby, pokud tato přestane byt fyzicky užívat, ale nadále bude uvedena v nájemní smlouvě?

Názor KÚ: - neposkytnut

Stanovisko OSČ:

Obecně:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu ukládá zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) občanovi povinnost doložit vlastnictví bytu nebo domu nebo doložit oprávněnost užívání bytu nebo domu, anebo pokud doklad nevlastní, úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu a doklad, který oprávněnost osoby ze zákona dokazuje. Z předložených listin musí být patrné, že občanovi svědčí právo předmětný byt nebo dům užívat.

V případě, že je nájemní smlouva uzavřena s osobami (osobou), které jsou v úvodním ustanovení smlouvy jednoznačně identifikované, stávají se pouze tyto osoby osobou oprávněnou poskytnout souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu.

Je-li v nájemní smlouvě dále uvedeno, že společně s nájemcem bude nemovitost/byt užívat ještě jiná osoba (tzv. osoba „pod čarou“), je oprávněnou osobou, která vydává souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu ve smyslu § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel, nájemce jednoznačně identifikovaný v nájemní smlouvě.

II. KÚ Pardubického kraje – dotaz č. 4. – 5.

4. Zavádění občanů do AISEO - sjednocení postupu krajských úřadů

Ve státoobčanských agendách se stále častěji setkáváme s tím, že občané (bývalí občané, kteří opětovně nabylí české státní občanství) nejsou vedeni v IS (do zahraničí vycestovali před mnoha lety). Zejména ženy se v zahraničí několikrát vdají, rozvedou a dát doklady do souladu je velice obtížné. Dokud zvláštní matrika nezapiše matriční události uskutečněné v zahraničí, ponese občan příjmení ve tvaru před vycestováním. Pro zavedení občana spolupracujeme s Hotline, OSČ a OÚORP podle trvalého (posledního trvalého) pobytu občana v ČR. Žádáme pracovníky ministerstva, aby zopakovali postup zavedení těchto občanů do IS. O výše uvedené Vás žádáme

z důvodu sjednocení praxe pracovníků úseku správních činností a zavedení „správných údajů“ o těchto občanech do IS.

Stanovisko OSČ:

„Metodika zápisu o nabytí státního občanství ČR do AISEO“ z 20.2.2013 je stále k dispozici na webových stránkách MV ČR

<http://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-odboru-spravnich-cinnosti-pro-krajske-urady-nebo-obecni-urady.aspx>

Zavedení osob OÚORP:

- *Osoby se zavedou podle českých matričních dokladů - pokud nejsou k dispozici (není legalizováno) a stavy se rozcházejí se skutečností – údaj se „zpochybňuje“ (nastaví se reklamace např. na příjmení, jméno, rodinný stav) do doby než budou vystaveny české matriční doklady.*
- *OÚORP zavede osobu se stavem před odchodem do zahraničí, tzn. s platným TP pokud není znám záznam o datu odchodu do zahraničí nebo není znám záznam o datu ukončení TP, nebo s ukončeným TP pokud tento záznam existuje. KÚ poté vyznačí nabytí cizího státního občanství, pozbytí českého státního občanství a znovunabytí státního občanství ČR. Tím by se měl trvalý pobyt překlomit na platný TP – adresa úřadu od data převzetí „Listiny“. Stává se, že OÚORP zavede osobu hned po nabytí SO, s platným TP – adresa úřadu od data převzetí „Listiny“ a pak je nezbytné provést kontrolu chronologie SO a případně doplnit vyznačení pozbytí SO a nabytí cizího státního občanství. Pokud nelze technicky zavést, KÚ se obrátí na OSČ s žádostí o doplnění těchto záznamů (data pozbytí, nabytí). Do archivu TP se nepromítne poslední trvalý pobyt před odchodem do zahraničí (platný TP, ukončený TP – od - do) – toto lze doplnit pouze ve spolupráci s OSČ a Hotline na základě žádosti s podklady, kde bude uvedeno přesné datum přihlášení k TP a ukončení TP – a adresa trvalého pobytu (kopie přihlašovacího lístku).*

Připomínáme, že OÚORP zodpovídá za správnost zavedených údajů, pokud má pochybnost o správnosti údajů, nastaví reklamaci.

5. Změna adresy trvalého pobytu u dítěte do 15 let, které má vydaný občanský průkaz

Rodič přijde ohlásit změnu trvalého pobytu dítěte do 15 let a sdělí, že dítě má občanský průkaz, ale nemá ho u sebe.

Provede se změna TP i bez dětského OP nebo jej musí rodič doložit a teprve poté se změna zaeviduje a vystaví Potvrzení o změně místa trvalého pobytu, které se i k těmto dokladům vydává? Lze vystavit Potvrzení o změně místa trvalého pobytu k dětskému OP dodatečně?

Názor MěÚ:

Domníváme se, že jelikož není povinnost mít do 15 let OP, není ani povinnost ho předkládat při hlášení změny TP.

Názor KÚ:

Občané mladší 15 let nemají povinnost mít OP. Potvrzení o změně místa TP se vydává k platnému OP. Pokud rodič nepředloží k zaevidování změny místa trvalého pobytu OP dítěte, změna se zaeviduje, potvrzení se však nevydává. OÚORP by v tomto případě mohl rozhodnout o skončení platnosti OP, jelikož OP dítěte obsahuje nesprávné údaje.

Stanovisko OSČ:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu je občan povinen mimo jiné prokázat totožnost občanským průkazem nebo, nemá-li platný občanský průkaz, jiným obdobným dokladem, který je veřejnou listinou. V případě, že i občan mladší 15 let, u kterého je ohlašována změna místa trvalého pobytu, je držitelem občanského průkazu, musí být tento občanský průkaz při prokazování totožnosti předložen a dále je pak postupováno podle § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel. Existenci občanského průkazu ohlašovna ověří v Registru obyvatel prostřednictvím formuláře ZRO01 – Výpis údajů z registru obyvatel, popř. využitím formuláře M27 – Zápis údaje o adrese místa trvalého pobytu do AISEO.

III. KÚ Středočeského kraje – dotaz č. 6. -9.

6. Jak je to s vydáváním potvrzení o změně místa trvalého pobytu (žlutý lístek k OP) v případě, že si přijde občan nahlásit změnu trvalého pobytu a předloží uštířžený OP s vydaným potvrzením. Vydává ohlašovna občanovi další potvrzení? V případě, že ano, má se zabavit předchozí potvrzení?

Stanovisko KÚ:

Ohlašovna není oprávněna odebírat potvrzení o změně místa trvalého pobytu.

V případě, že občan ohlásí změnu místa trvalého pobytu mimo jiné na základě občanského průkazu s uštířženým rohem a potvrzení o změně místa trvalého pobytu, vydá ohlašovna na tuto změnu potvrzení o změně místa trvalého pobytu. Občan tedy bude mít „dvě“ potvrzení o změně místa trvalého pobytu. Ohlašovna může maximálně občana poučit o povinnosti požádat o vydání nového občanského průkazu poté, co ohlásil změnu místa trvalého pobytu a o možném postihu za přestupek.

Stanovisko OSČ:

Ohlašovna vydá nové potvrzení o změně místa TP, v těchto případech doporučujeme původní potvrzení o změně místa TP přeškrtnout a doplnit text: „platilo do.....“.

Obdobný dotaz řešen na metodických dnech s KÚ– videokonferenci 29.4.2016

/ Metodický den s KÚ (videokonference 29. 4. 2016) – občanské průkazy/

7. Měla jsem případ, kdy občan trval na přihlášení své matky na základě ověřeného podpisu na přihlašovacím lístku (majitelem nemovitosti byl on). V § 10 odst. 11 zákona č. 133/2000 Sb., je ale uvedeno, že změnu může ohlásit jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřenými podpisy.

Je tedy možné učinit změnu trvalého pobytu i na základě ověřeného podpisu na přihlašovacím lístku nebo jedinou možností je, že občan přinese zvláštní plnou moc, kde bude ověřený podpis jak zmocnitele, tak i zmocněnce?

Pozn.: Pán přišel nejprve s generální plnou mocí, tam jsem mu vysvětlila, že musí přinést zvláštní plnou moc k tomuto úkonu. On nechal ověřit podpis na přihlašovacím lístku a trval na přihlášení, to co je napsané v zákoně ho nezajímalo.

Stanovisko KÚ:

Na přihlašovacím lístku trvalého pobytu je možno nechat ověřit „pouze“ podpis oprávněné osoby nebo vlastníka, který dává souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Tento souhlas nesouvisí s povinností vyplývající z § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel, že „za občana může změnu místa trvalého pobytu ohlásit člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno soudem nebo jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřenými podpisy.“

V případě, že občan nepředloží zákonem stanovené podklady a trvá na provedení úkonu ohlášení změny místa trvalého pobytu, postupuje ohlašovna dle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel: „Zjistí-li se při hlášení místa trvalého pobytu nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozpory uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému, vyzve ohlašovna občana k jejich odstranění. Ve výzvě stanoví lhůtu k jejich odstranění, nejméně však 15 dnů. Pokud občan nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ohlašovna o tom, že změna trvalého pobytu nebude zaevidována.“

Stanovisko OSČ:

Podle § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel „za občana může změnu místa trvalého pobytu ohlásit člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno soudem nebo jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřenými podpisy.“

Zákon stanoví podmínky pro ohlášení změny místa trvalého pobytu v zastoupení pověřeným zmocněncem. Vždy musí být předložena zvláštní plná moc s úředně ověřenými podpisy.

S názorem KÚ se ztotožňujeme - V případě, že občan nepředloží zákonem stanovené podklady a trvá na provedení úkonu ohlášení změny místa trvalého pobytu, postupuje ohlašovna podle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel: „Zjistí-li se při hlášení místa trvalého pobytu nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozpory uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému, vyzve ohlašovna občana k jejich odstranění. Ve výzvě stanoví lhůtu k jejich odstranění, nejméně však 15 dnů. Pokud občan nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ohlašovna o tom, že změna trvalého pobytu nebude zaevidována.“

8. Občan si po nabytí státního občanství ČR nechal vyhotovit OP na 3 měsíce (bez biometrických údajů). Tento OP vrátil. Na ohlašovnu se dostavil s dokladem o vrácení tohoto OP, rodným listem a chce se přihlásit k trvalému pobytu. Lze toto přihlášení provést?

Stanovisko KUSK:

V případě, že občan náležitě prokáže totožnost, není důvod neprovést změnu místa trvalého pobytu, a to po předložení všech dokladů.

Stanovisko OSČ:

Z dotazu není jasné, z jakého důvodu byl OP vrácen.

Nicméně ustanovení § 10 odst. 6 písm. b) stanoví občanovi při ohlášení změny místa trvalého pobytu povinnost prokázat totožnost občanským průkazem nebo, nemá-li platný občanský průkaz, jiným obdobným dokladem, který je veřejnou listinou.

Podle našeho názoru změnu místa trvalého pobytu po předložení RL a dokladu o vrácení OP nelze provést. Musí být dodržen postup podle § 10 odst. 6 písm. b) zákona o evidenci obyvatel!

9. Na přepážku se dostavila matka dítěte, které se narodilo 25.06.2000. „Dítě“ má platný občanský průkaz. V kolonce „svěprávnost“ je uvedeno „bez omezení“. „Dítě“ je neschopné provádět jakékoliv úkony. Lze toto dítě přihlásit bez rozhodnutí soudu, že matka může za toto dítě provádět veškeré úkony v plném rozsahu?

Stanovisko KÚ:

§ 10 odst. 10 zákona o evidenci obyvatel stanoví, že „Za občana mladšího 15 let ohlásí změnu místa trvalého pobytu jeho zákonný zástupce nebo fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do péče rozhodnutím soudu. Za občana, jehož svěprávnost byla omezena tak, že není způsobilý k jednání podle odstavců 5 a 6, ohlásí změnu místa trvalého pobytu jeho zákonný zástupce.“

§ 10 odst. 11 zákon o evidenci obyvatel stanoví, že „Za občana může změnu místa trvalého pobytu ohlásit člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno soudem, nebo jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřenými podpisy.“

V daném případě se jedná o 17letého občana, který již změnu místa trvalého pobytu ohlašuje sám, pokud k provedení tohoto úkonu není omezen. Matka by v daném případě musela postupovat ve smyslu výše citovaného ustanovení § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel, tzn. předložit zvláštní plnou moc s úředně ověřenými podpisy.

Stanovisko OSČ:

Ztotožňujeme se s názorem KÚ, neboť se jedná o osobu svěprávnou. V tomto případě by matka musela při ohlašování změny místa trvalého pobytu svého syna dodržet postup podle § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel a předložit zvláštní plnou moc s úředně ověřenými podpisy.

III. KÚ Karlovarského kraje – dotaz č. 10.

10. Nájemní smlouva zní: A. B., jako vlastník, zastoupený společností C., zastoupenou jednatelem A. B., jako pronajímatelem

Dotaz směřuje k tomu, že osoba vlastníka a jednatele společnosti je stejná – pokud osoba není stejná, požadujeme doložení zmocnění pro společnost (oprávněnost pronajímat) - možná se to zdá nadbytečné, ale narazili jsme na hodně případů, kdy byla společnost pouze „oprávněná ke správě

bytové jednotky“, nikoliv k jejímu pronajímání. Má se užít stejný princip i pro výše uvedený případ, kdy je vlastník (fyzická osoba) stejná osoba s jednatelem (statutárním orgánem) zastupující společnost (právnícká osoba)?

Názor KÚ:

Náš názor je, že ano, byť se to může zdát absurdní. V případě, pokud by to tak nemělo být, pak by přece mohl A. B. pronajmout bytovou jednotku přímo jako fyzická osoba.

Stanovisko OSČ z minulého metodického dne:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu ukládá zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) občanovi povinnost *doložit vlastnictví bytu nebo domu nebo doložit oprávněnost užívání bytu nebo domu, anebo pokud doklad nevlastní, úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu a doklad, který oprávněnost osoby ze zákona dokazuje*. Zde nutné upozornit na skutečnost, že z předložených listin musí být patrné, že občanovi svědčí právo předmětný byt nebo dům užívat.

V případě, že oprávněná osoba (právnícká osoba prostřednictvím jednatele zastupující vlastníka/fyzickou osobu), dává přihlašovanému souhlas na přihlašovací lístek, má povinnost, nemá-li možnost si tuto skutečnost ohlašovna ověřit sama prostřednictvím dálkového přístupu v katastru nemovitostí (v tomto případě tuto skutečnost neověří), prokázat, že je oprávněnou osobou ve smyslu zákona o evidenci obyvatel.

V praxi to znamená, že by měl jednatel v první řadě doložit výpis z obchodního rejstříku, z kterého vyplývá, že je statutárním orgánem dané společnosti, a dále zmocnění, příp. jinou listinu, dokládající, že vlastníka (fyzickou osobu) pro daný účel zastupuje. Vlastníkovi objektu je následně v souladu s ustanovením § 10 odst. 7 věty druhé zákona o evidenci obyvatel oznámena změna v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu a údaje o oprávněné osobě (právnícké osobě).

Odpověď je obecná – to vše víme, jedná se nám o jasné slovo ano – ne, pokud se jedná o stejnou osobu vlastníka a jednatele společnosti, zda sám sobě musí psát zmocnění k pronajímání.

Stanovisko OSČ:

Podle našeho názoru, v případě, že vlastník jedná – vystupuje v pozici jednatele za společnost, musí být doloženo zmocnění pro společnost.

IV. KÚ Libereckého kraje – dotaz č.

Změna TP občana mladšího 15 let, kterému byl vydán OP

Jedná se o výklad vztahu § 10 odst. 6, písm. b) a § 10 odst. 10 zákona o EO.

Měli jsme dotaz z obce k případu ohlášení změny místa TP dítěte, které je ve střídavé péči rodičů.

Dítě je držitelem platného OP.

Změnu trvalého pobytu za občana mladšího 15 let ohlásí, v souladu s § 10 odst. 10 zákona o EO jeho zákonný zástupce. Jakým způsobem však řešit situaci, kdy dítěti byl vydán občanský průkaz, ovšem rodič, který přišel ohlásit změnu trvalého pobytu, OP dítěte nepředložil?

Rodiče nežijí spolu, dítě mají ve střídavé péči (oba rodiče mají stejný rozsah rod. zodpovědnosti) a dohodli se, že jeden bude mít dítěte OP a druhý jeho CD. Je možné změnu adresy TP zaevidovat i na žádost rodiče, který nemá OP dítěte, přestože ohlašovna ověří ve formuláři č. M27 v aplikaci CzechPOINT, že dítěti již byl platný OP vydán? Resp., lze v tomto případě odmítnout, a to pouze z důvodu nepředložení OP dítěte, ohlášení změny TP?

Názor KÚ

Máme za to, že v těchto odůvodněných případech je možné ohlášení přijmout - změnu adresy TP provést i bez OP (nebude vydáno potvrzení dle § 10 odst. 7), neboť v § 10 odst. 10 není přímo stanoveno, že musí být předložen OP dítěte. Máme za to, že § 10 odst. 10 je speciální k odst. 6 písm. b) § 10.

Je však nutné zajistit a domluvit, aby druhý rodič provedl výměnu občanského průkazu dítěte (byl informován), případně aby stávající OP odevzdal s tím, že o nový doklad již nežádá.

Je naše domněnka správná?

Stanovisko OSČ:

viz dotaz č. 5 KÚ Pardubického kraje